Experts

Memperkukuh Jati Diri Bangsa: Anjakan Paradigma Menerusi Rancangan Pendidikan Negara 2026-2035

Thu, 01/22/2026 - 15:11

Pendidikan tinggi bukan sekadar medan untuk melahirkan tenaga kerja mahir semata-mata, sebaliknya ialah kawah pengadun yang membentuk jiwa dan identiti sesebuah negara bangsa.

Menyedari hakikat ini, Kementerian Pendidikan Tinggi (KPT) menerusi kerangka 'Rancangan Pendidikan Negara 2026-2035' telah menggariskan satu inisiatif berani dan strategik. Seperti yang terpapar dalam poster hebahan awam terbaharu yang memaparkan aspirasi Perdana Menteri Malaysia, Yang Amat Berhormat Dato' Seri Anwar Ibrahim, fokus utama kini terarah kepada pengukuhan 'Asas Pembinaan Bangsa' melalui rombakan Subjek Mata Pelajaran Umum (MPU). Langkah mewajibkan pengajaran MPU dalam bahasa Melayu dan penekanan terhadap pendidikan Perlembagaan dan sejarah Malaysia dilihat sebagai satu *renaissance* atau kebangkitan semula dalam naratif pembinaan negara bangsa Malaysia Madani.

Memartabatkan Bahasa Melayu sebagai Bahasa Ilmu di Menara Gading

Inti pati paling signifikan dalam perancangan 2026-2035 ini ialah dasar mewajibkan subjek MPU diajar dalam bahasa Melayu di seluruh universiti, merangkumi Universiti Awam (UA) dan juga Institusi Pengajian Tinggi Swasta (IPTS). Sebelum ini, terdapat kelonggaran bahasa pengantar terutamanya di IPTS yang cenderung menggunakan bahasa Inggeris sepenuhnya. Dasar baharu ini membawa mesej jelas: Bahasa Melayu bukan sekadar bahasa komunikasi harian tetapi merupakan bahasa ilmu dan bahasa penyatuan.

Langkah ini amat kritikal dalam merapatkan jurang sosiobudaya antara graduan UA dengan IPTS. Dengan menyeragamkan bahasa pengantar bagi subjek-subjek kenegaraan ini, kerajaan sedang membina satu titik pertemuan intelektual. Mahasiswa, tanpa mengira latar belakang institusi, akan membincangkan, membahaskan dan menghayati isu-isu kenegaraan dalam laras bahasa yang sama. Ini selaras dengan Perkara 152 Perlembagaan Persekutuan yang memartabatkan bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan dan pelaksanaannya di peringkat MPU ialah manifestasi kedaulatan bahasa tersebut dalam ranah akademik.

Celik Perlembagaan dan Sejarah: Benteng Pertahanan Negara

Selain medium bahasa, pengisian kurikulum MPU yang bakal dirombak untuk menekankan pendidikan Perlembagaan Persekutuan dan sejarah Malaysia merupakan satu keperluan mendesak. Dalam era digital yang mana maklumat pascakebenaran (*post-truth*) berleluasa, kefahaman yang jitu terhadap sejarah dan undang-undang tertinggi negara menjadi 'perisai' terbaik bagi generasi muda.

Pendidikan Perlembagaan tidak seharusnya bersifat hafalan peruntukan undang-undang semata-mata. Melalui rombakan ini, ia perlu diterjemahkan kepada pemahaman tentang kesepakatan atau 'kontrak sosial', hak asasi, serta tanggungjawab sivik setiap warganegara. Mahasiswa perlu faham

sebab Majlis Raja-raja wujud, apakah hak keistimewaan yang termaktub dan bagaimana hak kaum-kaum lain dilindungi. Kegagalan memahami asas ini sering kali menjadi punca kepada pergeseran kaum dan agama yang dicetuskan oleh pihak tidak bertanggungjawab dalam media sosial.

Manakala penekanan terhadap sejarah Malaysia pula penting untuk mengelakkan ‘amnesia sejarah’. Generasi pemimpin pelapis perlu sedar akan jerih-perih perjuangan kemerdekaan dan pembentukan Malaysia. Sejarah bukan sekadar tarikh dan nama tokoh tetapi merupakan himpunan hikmah dan pengajaran. Dengan memahami sejarah, mahasiswa akan lebih menghargai nikmat keamanan dan kepelbagaian yang dikecapi hari ini, selari dengan konsep Malaysia Madani yang menekankan nilai hormat dan kemampanan.

Implikasi Terhadap Ekosistem Pendidikan Tinggi Swasta

Pelaksanaan dasar ini di IPTS mungkin dilihat sebagai satu cabaran pada peringkat awal, memandangkan demografi pelajar dan tenaga pengajar di sektor swasta yang amat pelbagai. Namun, dari sudut pandang pembinaan negara, ini ialah langkah integrasi yang amat diperlukan. IPTS tidak seharusnya menjadi ‘pulau asing’ yang terpisah daripada aspirasi nasional.

Dengan mewajibkan pelajar tempatan di IPTS mengikuti silibus sejarah dan Perlembagaan dalam bahasa kebangsaan, kita memastikan bahawa walau setinggi mana pun mereka terbang dalam kerjaya korporat antarabangsa kelak, akar jati diri mereka sebagai rakyat Malaysia tetap kukuh. Ini akan melahirkan golongan profesional dan teknokrat yang bukan sahaja kompeten atau terampil di peringkat global tetapi mempunyai jiwa patriotisme yang tebal dan faham akan pasak negara mereka sendiri.

Kesimpulannya, Rancangan Pendidikan Negara 2026-2035 yang dipaparkan ini bukanlah satu retorik politik, sebaliknya merupakan satu pelan strategik jangka panjang untuk ‘memanusiakan’ pendidikan tinggi Malaysia. Dengan menjadikan bahasa Melayu sebagai wahana penyampaian ilmu kenegaraan dan meletakkan Perlembagaan serta sejarah sebagai tunjang MPU, negara sedang melabur untuk melahirkan warganegara yang holistik.

Pendidikan ialah asas pembinaan bangsa. Jika tiang serinya (MPU) kukuh, maka teguhlah rumah (negara) yang dibina. Keberhasilan pelan ini kelak akan diukur bukan melalui gred peperiksaan semata-mata tetapi melalui keharmonian masyarakat dan kualiti kepimpinan negara pada masa hadapan. Sudah tiba masanya mahasiswa kembali ke akar umbi untuk membina masa depan yang lebih gemilang.

Rujukan

1. Perlembagaan Persekutuan. (2020). *Perkara 152: Bahasa Kebangsaan. Jabatan Peguam Negara.*
2. Kementerian Pendidikan Tinggi. (2024). *Kerangka Dasar Pendidikan Tinggi Malaysia & Hala Tuju Malaysia Madani. Putrajaya: Penerbit KPT.*
3. Shamsul Amri Baharuddin. (2014). *Kesepaduan dalam Kepelbagaian: Unity in Diversity. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM).*
4. Agensi Kelayakan Malaysia (MQA). (2022). *Garis Panduan Mata Pelajaran Pengajian Umum (MPU) Edisi Kedua. Petaling Jaya: MQA.*
5. Pejabat Perdana Menteri Malaysia. (2023). *Membangun Negara Madani: Visi dan Kerangka Dasar Reformasi. Jabatan Perdana Menteri.*

Oleh: Ahmad Ibrahim
E-mel: ahmadbi@umpsa.edu.my

Penulis ialah Pensyarah, Pusat Sains Kemanusiaan (PSK), Universiti Malaysia Pahang Al-Sultan Abdullah (UMPSA).

Rencana ini merupakan pandangan peribadi penulis dan tidak menggambarkan pendirian rasmi Universiti Malaysia Pahang Al-Sultan Abdullah (UMPSA).

- 84 views

View PDF